

FARSKÝ LIST

1. september – 7. september 2025, číslo 612

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Ježiš nám neotvoril iba nebo

(Ohraničené chápanie Radostnej zvesti)

Pokúsme sa pozrieť na kerygmu (gr. keryssein – zvestovať, ohlasovať) cez jej konfrontáciu s prevažujúcimi postojmi a názormi väčšiny ľudí, s ktorými sa stretávame.

Je to mentálna schéma, prostredníctvom ktorej sa veriaci orientujú a kňazi ju prezentujú na kazateľniciach a v svedectviach. Podľa tejto schémy sa dávajú rady a vykonávajú dušpastierske rozhodnutia.

Aká je to schéma, ktorá by mala byť konfrontovaná a nahradená inou? Mnohí by sa hanbili k nej priznať, ale ona de facto existuje – aj vo vedomí masy kňazov a mnohých biskupov.

Možno ju zhruba opísať týmto spôsobom: Pán Boh dal človeku v raji nadprirodzený život. Dal mu účasť na svojom živote a dal mu to, čo nazývame Božia milosť. Človek si mal tento dar osvojiť prostredníctvom skúšky, ktorou mal prejsť.

Táto skúška spočívala v prikázaní, ktoré je symbolicky vyjadrené vo Svätom Písme formou zákazu: „Nebudeš jesť ovocie jedného stromu – poznania dobra a zla.“ Skúška dopadla negatívne. Prvý človek tento príkaz neposlúchol. Porušil ho, následkom čoho stratil večný život.

Večný život mal človekovi umožniť vstup do neba. Mal mu zabezpečiť šťastnú večnosť s Bohom. Teraz je nebo zatvorené a pre ľudí niet záchrany. Objavil sa dedičný

hriech. On zavinil absenciu Božieho života, ktorý mal byť v nás, ktorý sa v nás mal zjaviť pri narodení a mal byť odovzdaný v akte plodenia. Takto vysvetľuje neskoršie túto dogmu Tridentský koncil, podľa ktorého sa to malo uskutočniť akoby súčasne s biologickým životom, na ceste odovzdávania života.

Človek teraz odovzdáva život, ktorému chýba Božia milosť. Tento zavinový nedostatok milosti sa nazýva dedičným hriechom.

Až dotiaľ je táto interpretácia dobrá, niet dôvodu namietat. Nebo je zatvorené a celé ľudstvo sa nachádza v páľčivej situácii. Je odsúdené na večné zmierenie. Ovocie dedičného hriechu sa prejavuje v individuálnych hriechoch, ktoré sa skôr či neskôr prejavujú v každom človeku. A tak, akoby človek potvrdzoval svoj stav odlúčenosti od Boha, zasluhujúci si súčasne večné zatratenie. Z tejto tragickej situácie nebolo východiska. Prečo?

Túto teóriu budeme dopĺňať, korigovať a rozširovať jej úzke horizonty. Prečo už viac nebolo východiska? Teória hovorí, že dedičný hriech a naše osobné hriechy spôsobujú nekonečnú urážku Pána Boha. Človek sám však nie je schopný túto nekonečnú urážku napraviť. Nemôže zadosťučiniť za svoj hriech. Nemôže dať Bohu dostatočnú satisfakciu, náhradu, pretože všetko čo robí je nedokonalé. Človek je bytosť ohraničená, so všetkými svojimi skutkami. A hriech,

ktorým urazil nekonečného Boha má nekonečný rozmer.

Preto je človek bezradný. Hoci by sa akokoľvek usiloval, nemôže sám vyjsť z tejto situácie. Čokoľvek by robil, nemôže dať Bohu náhradu, napraviť to, čo hriechom pokazil. Preto podľa tejto teórie, ktorá je akoby explikáciou dogmy o Vykúpení - bolo potrebné vtelenie Božieho Syna. Vtelenie Božieho Syna vytvára situáciu, kedy sa objavuje ktosi, kto je Bohom i človekom v jednej osobe. Ako človek môže dať v našom mene Pánu Bohu zodpovednú náhradu, ktorá sa vyrovná nekonečnej urážke Boha, pretože je tiež Bohom. A tak má toto zadostučinenie tiež nekonečný rozmer. Nekonečná urážka môže byť odstránená nekonečnou náhradou prostredníctvom Božieho Syna. Preto sa Ježiš narodil, žil medzi nami, a tak dáva Bohu nekonečnú náhradu, keď svojou smrťou na kríži vyrovnáva hriech človeka.

Táto teória dáva veľký dôraz na smrť. Vlastne zdôrazňuje iba ju. V podstate ona je tým momentom, v ktorom Syn Boží v mene hriešneho ľudstva skladá nekonečnú náhradu, ktorá vyrovnáva nekonečnú urážku. Až teraz je Boh Otec náležite odprosený za naše hriechy, preto sa pre ľudstvo veľkodušne začína nová éra. Nebesia sa otvárajú. Brána je znovu otvorená a ľudstvo môže ňou vojsť. To je v tejto teórii radostná zvesť. V podstate aj to je radostná zvesť pre ľudstvo. Ale tu sa radostná zvesť končí. To, čo sa ďalej ľuďom hovorí a ako uvažujú, už nie je radostná zvesť. Preto, lebo sa hovorí: „Nebo je už otvorené, Ježiš už za nás zadostučinil Pánu Bohu. No a teraz –

všetci ľudia – sa usilujeme vojsť do tohto neba, pretože je už otvorené. Teraz naše úsilie prinesie ovocie. Ovocie večného života.“

Teraz sa začína to, čo ľudia dokonale poznajú. Celé to bremeno moralizovania. Menovite: „Dielo vykúpenia je dokonané. Ježiš Kristus zadostučinil za nás Pánu Bohu. Zmierený Boh otvoril znovu nebo, večný život je pre nás možný. Usilujme sa, starajme sa, pracujme na sebe. Robme všetko, čo sa dá. Buď dobrým mužom, ženou... Zachovávaj prikázania.“ Všetko to natlačíme do jedného bremena a kladieme ho ľuďom na ramená. A aby sme ich potešili, hovoríme im: „Nie si sám vo svojom úsilí. Boh ti pomáha. Ustanovil predsa sviatosti, aby ti v tom pomáhali.“ Ľudia však potvrdzujú divnú skutočnosť. Tie sviatosti akoby slabo pomáhali. Chodím na spoveď, pristupujem k svätému prijímaniu a moja situácia sa v podstate veľmi nemení. Som vlastne taký, aký som vždy bol.

Táto teória oprávnenne zamestnáva vedomie ľudí. Z nej často vychádzame, keď hovoríme o vykúpení, o tom, ako funguje Božie spasenie a o čo vlastne v cirkvi ide.

A práve v tejto schéme vidíme absolútnu nedostatočnosť a neúplnosť. Môžeme tu použiť také prirovnanie: Vykúpenie – ako dogma – je akoby veľký oceán. A táto teória je akoby fľašou, ktorá obsahuje vodu z oceánu, ale o ktorej nikdy nemôžeme povedať, že ním je. Táto teória nie je radostnou zvesťou. Radostná zvesť je čosi viac, je čosi širšie; čosi, čo skutočne stavia človeka na nohy, čo naozaj poteší

jeho srdce, čo mu dá perspektívu, nádej a čo mu tiež dodá sily.

Čo v tejto teórii chýba? Predovšetkým zdôrazňuje iba utrpenie a smrť Pána Ježiša (lebo to je moment zadosťučinenia).

Namiesto toho zmŕtvychvstanie už nie je tak dobre zdôraznené. V tejto teórii je zmŕtvychvstanie zaradené medzi dôvody pre Božstvo Ježiša, alebo zvláštneho poďakovania, ktoré Boh Otec dal svojmu Synovi za utrpenie. Nevidíme tu, čo hovorí svätý apoštol Pavol v Liste Rimanom: On bol vydaný za naše hriechy a vzkriesený pre naše ospravedlnenie (porov. Rim 4,25).

Ježiš nevstal z mŕtvych pre seba, ale pre nás. Zmŕtvychvstanie je pre nás veľmi dôležité a užitočné. Tak ako všetko, čo sa stalo s Ježišom Kristom: jeho príchod, život i smrť. Zmŕtvychvstanie sa uskutočnilo pre naše ospravedlnenie. V tejto teórii však nevidieť, ako sa to deje. Táto teória má veľmi právnický charakter a to znamená, že nemá biblický základ.

Hriech je urážkou Boha, zničením akéhosi abstraktného – Bohom ustanoveného – morálneho poriadku, ktorý musí byť napravený. Musí byť napravený potrestaním hriešnikov, alebo nejakým zvláštnym skutkom. V podstate tak, ako to urobil Ježiš svojím utrpením a smrťou. Len tak môže byť znovu nastolený tento poriadok. Pretože hriech ničí Bohom ustanovený poriadok, uráža tiež Boha, ktorý ho nastolil. Je vzbúrou proti Bohu, akoby sa mu človek otočil chrbtom. (My tieto obrazy veľmi antropomorfizujeme.) Tak, ako keby sme niekoho udreli po tvári. Ten je na smrť urazený a my musíme niečo

urobiť, aby sme si ho udobrili. Takto tomu všetkému rozumieme.

Nedostatok tejto teórie má existencionalný základ, ktorý je tiež základom naskrz biblickým. Táto teória potvrdzuje, že ľudstvo má obrovský dlh voči Pánu Bohu. Prišiel Syn Boží, ktorý tento dlh vyrovnal. Ale to všetko sa deje mimo nás. To sa mňa osobne nedotýka. Ja sa o tom iba dozvedám. Dozvedám sa, že kedysi – v začiatkoch ľudstva – sa uskutočnila veľká katastrofa ľudstva. Nebo sa zatarasilo a nebolo nádeje. Predsa však Boh bol taký dobrý, že poslal svojho Syna. On priniesol za mňa zadosťučinenie a v tej chvíli sa už nebo otvára. O tom všetkom sa iba dozvedám. Čosi, čo sa uskutočnilo v minulosti akoby ponad moju hlavu. Bolo veľmi zle, teraz je už dobre. Ja sa len dozvedám, že sa teraz musím snažiť, aby som nezmaril to všetko, čo Boh pre mňa urobil, aby Ježišova smrť nebola pre mňa daromná. O tom sa dozvedám, ale to ma vnútorne nemení.

Aby sme to ešte lepšie zobrazili, použijeme taký obraz. Za naše hriechy sme odsúdení na doživotné väzenie. Sedíme v tomto väzení. A vykúpenie – podľa tejto teórie – spočíva v tom, že náhle prichádza informácia: „Počúvaj, Ježiš Kristus prišiel do väzenia a povedal: „Ja to za Teba odsedím! Si voľný!““ Dobre, ale ak som mal predtým srdce zlodeja, zbojníka, vraha, lúpežníka – mám ho aj naďalej. Ešte sa nič vo mne nezmenilo, som taký, aký som bol.

To je akoby vonkajšie, právne vykúpenie. Nedotýka sa srdca človeka, nemení ho. A zároveň cíti, že problém spočíva kdesi vnútri. Preto Evanjelium vo všeobecnom

chápaní nie je prijímané ako radostná zvesť.
 Hovorí sa: „Evanjelium, Evanjelium – radostná zvesť.“ Tak mi ukáž, milý môj, čo dobrého je v tom Evanjeliu, ktoré ohlasuješ. Ty mi hovoríš iba to, čo mám robiť. To je poučujúca zvesť.
 Väčšina ľudí má v skutočnosti takú skúsenosť. Kresťanstvo je náklad prikázaní, ktoré treba zachovávať, ťažkým vozom, ktorý treba ťahať. Boh mi v tom pomáha, ale ja predsa len cítim, že táto pomoc je slabá a že nerieši moje životné problémy. Nevýváža ma z hriechov,

pretože neustále nanovo do nich upadám. Čo teda robiť? Čosi tu nie je v poriadku.... Musíme si to všetko dobre uvedomiť, pretože takúto koncepciu vykúpenia majú ľudia vo svojich hlavách. Možno si ju jasne neuvedomujú. Keď som sa opýtal jedného dievčaťa, ktoré každú nedeľu chodilo do kostola a na náboženstvo chodilo po dvanástu triedu: „V čom spočíva Evanjelium? Ako ho chápeš? Ako rozumieš vykúpeniu?“ Nevedela odpovedať. Predstavil som jej vyššie spomínanú teóriu. Vtedy odpovedala: „Áno, áno. Tak hovorili kňazi.“ A čo ešte? „Nič viac.“ Takto ľudia de facto všeobecne uvažujú.

	Čičava	Komárany	Memík
Po 1.9.	<i>Začiatok indiktu, to je nového roka</i>		
		16.30 spoveď 18.00 +Milán Boháč + panychýda	
Ut 2.9.	<i>Svätý mučeník Mamant; prepodobný otec Ján Pôstník, konštantínopolský patriarcha</i>		
			17.00 spoveď 18.00 +Ján Pavučok
St 3.9.	<i>Svätý hieromučeník Antim, nikomédijský biskup</i>		
Št 4.9.	<i>Svätý hieromučeník Babylas, biskup veľkej Antiochie</i>		
	16.30 spoveď 18.00 *ružencové spol.		
Pi 5.9.	<i>Svätý prorok Zachariáš, otec úctyhodného Jána Predchodcu</i>		<i>Zdržanlivosť od mäsa</i>
	18.00 +Emília (r.Stašková) + panychýda	16.30 +Martin (r.Ragančíková)	
So 6.9.	<i>Spomienka na zázrak, ktorý vykonal veľvojvodca Michal v Kolosách</i>		
Ne 7.9.	<i>Trinásta nedeľa po Päťdesiatnici</i> <i>Nedeľa pred Povýšením</i> <i>Predprazdenstvo Narodenia Presv. Bohorodičky</i>		
	9.15 *ZBP Mária (r.Ščerbová)	11.00	7.30 *za farnosť

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete

V stredu 3.9.2025 bude v našej cirkvi vo Vranove na Juhu slávnosť uloženia relikvií sv. pátra Pia. Liturgiu s uložením relikvií bude o 17.00 sláviť vladyka Jonáš. Srdečne pozývame.